ODKRIVAMO GORIŠKA BRDA

Vesna Mikek

Tokratni cilj članov Ljubljanskega geodetskega društva leži na zahodnem robu naše lepe domovine. To je gričevnat svet, porisan s sončnimi terasami in gručastimi naselji na temenih gričev. Terase so posajene s skrbno obrezanimi trtami, med vrstami trt pa ležijo rumene preproge cvetočega regrata.

Dolgo vožnjo sta popestrila bogat vodičev kulturno-zgodovinski opis krajev ob poti in sestavek o izmeri v Brdih v letu 1955. Prebral ga je gospod Marjan Jelenc, ki je pri tej izmeri tudi sodeloval.

Sočo smo prečkali po novem mostu, pri čemer se nam je odprl pogled na znameniti Solkanski most. Po osimski cesti smo se vzpeli po pobočju Sabotina, prečkali delček Italije in že smo zapeljali med griče Goriških brd. Ob cesti smo večkrat opazili lične znake za vinske kleti, ki so enotni in predstavljajo prednjo stranico vinskega soda. Naš prvi postanek, če odštejem deset minut za krofe, s katerimi so nas pogostili na Lomu, je bil v vasici Kojsko. Pred 1. svetovno vojno je bila ta vas kulturno in gospodarsko središče vzhodnega dela Brd. Na župnišču ob cerkvi je narisana zanimiva sončna ura, ki se lomi v pravem kotu na dve strani stavbe. Pod njo je sončni koledar. Na trgu pred cerkvijo stoji spomenik glasbeniku Srečku Kumarju, za njim pa se odpira lep pogled proti Šmartnemu in Snežatnemu na sosednjih gričih. Mimo petih kapelic križevega pota smo se povzpeli do cerkvice sv. Križa, prislonjene k obrambnem stolpu, ki danes služi kot zvonik. Ta ima na vrhu cine, ki so značilen zaključek stolpov v Brdih. Tu je bil nekoč taborski kompleks s štirimi stolpi, vendar je ohranjen samo eden. V cerkvici so lepe freske in zanimiv

Slika 1: Na poti do cerkvice sv. Križa

Slika 2: Pred cerkvico sv. Križa

rezljan gotski krilni oltar iz leta 1515, edini te vrste v Sloveniji. Na začetku 2. svetovne vojne so ga odpeljali v Italijo in ga pozneje tudi vrnili.

Nekaj kilometrov naprej, v Gonjačah, smo se ustavili pri spomeniku Janeza Boljke. Postavljen je bil na hribu Mejnik v spomin padlim v vojni na desnem bregu Soče. V spominsko tablo so vklesani verzi pisatelja Franceta Bevka: »Sinovom Brd, čuvarjem zvestim naše govorice ...« Zraven stoji razgledni stolp, ki nam ponudi lep razgled na okoliške griče in vasice, Alpe, Dolomite, Tržaški kras, Vipavsko dolino in Trnovski gozd. Pod stolpom so marsikateri pogled pritegnile lepe tise. Po ozki cesti smo se zapeljali v sosednji Vedrijan. Dokler je šlo. Peš smo se spustili do kmečkega turizma Marinič, kjer so nam postregli s prigrizkom in vinom. Marsikoga so med številnimi slikami na stenah pritegnile take z rdečim dirkalnikom. Voznika smo sicer našli pred hišo, le bolj težko smo se sporazumeli, saj slovenščina očitno ni njegov materni jezik.

Po grebenski cesti smo nadaljevali pot do Šmartnega, geografskega središča Brd. Naselje vrh griča je pritegnilo naše poglede že ob prejšnjih postankih. Leži na razgledni točki nekdanjega rimskega in pozneje protiturškega tabora. Hiše so stisnjene med obzidje iz 16. stoletja. Med njimi so ozke uličice, primerne le za pešce. Marsikatero krasi vrtiček cvetličnih lončkov in pisano cvetje v njih lepo popestri kamnito zidovje. Središče vasi je baročna cerkev sv. Martina, največja župnijska cerkev v Brdih. V njej so freske Toneta Kralja, ki gledalca takoj spomnijo na njegove ilustracije v knjigi Martin Krpan. Ogledali smo si tudi tipično briško hišo, ki je sicer etnografski muzej.

Skozi Dobrovo smo se peljali proti Neblu, prečkali potok Kožbanjšček in se ob njegovi strugi popeljali proti izviru. Cesta, ki se je vse bolj ožila, nas je prek dveh kamnitih mostov pripeljala do soteske Krčnik. Kratek spust nas je privedel do potoka, ki je v skalo izdolbel korita, imenovana draslje, in oblikoval naravni most. Potok teče dalje skozi ozek žleb in sotesko s strmimi stenami, ki se zatem razširi v ozko dolino. Umetniška igra narave, kakršne popotnik v teh krajih ne pričakuje.

Vrnili smo se v Dobrovo, peljali mimo vinske kleti in se ustavili ob gradu. Današnji dvorec je nastal v 17. stoletju na kraju starega gradu. Mogočna renesančna stavba s štirimi vogalnimi stolpi in obzidjem služi kot muzej, vinoteka, restavracija, prostor za prireditve, koncertna in poročna dvorana. Ogled gradu, v katerem je prvi uredil muzej že zadnji lastnik grof Silvio de Baguer, je s posebnim pristopom vodil gospod, ki je strokovnjak za heraldiko. Predstavil nam je nekaj grbov, ki so v viteški dvorani, ter splošna pravila o oblikovanju grbov in postavitvi zastav. Hitro se je

Slika 3: Pogled na Šmartno

Slika 4: Postanek v Šmartnem

ujezil in užival v polemiki. Pohvalil se je, da se je marsikateri eksponat, ki je v preteklosti izginil iz gradu, vrnil po njegovi zaslugi. Pokazal nam je spominski sobi s temi predmeti, lovsko sobo zadnjega lastnika, poročno dvorano in galerijo z grafikami slikarja Zorana Mušiča.

Isti gospod nas je popeljal tudi skozi življenje in delo pesnika Alojza Gradnika v njegovi rojstni hiši v Medani. Med tem je izvedel, da smo geodeti. Povedal nam je, da so se mu geometri zamerili že v rosni mladosti. Kljub temu se kar ni mogel ločiti od nas, če prav ga je doma čakalo kosilo.

Zapeljali smo se še v sosednjo vas Vipolže, ki stoji na meji s Furlansko nižino. Nekoč je bila središče tega vinorodnega okoliša in še vedno slovi po dveh dvorcih. Prvi je iz 11. stoletja in je bil najprej v lasti Goriških grofov kot lovski dvorec. Kasneje je bil večkrat poškodovan in je zamenjal več lastnikov. V 17. stoletju je bil predelan v renesančni dvorec v beneškem slogu. Po požaru leta 1948 žal ni bil več obnovljen in zob časa ga je že močno načel. Menda se mu obetajo boljši časi. Ob njem je še viden del nekdanjega parka, v katerem izstopajo mogočne ciprese, stare več sto let. V bližini stoji naseljen dvorec, ki je lepo obnovljen. Z obeh gradov je prelep razgled na vasice, posejane po sosednjih gričih, ter na Sabotin, Sveto goro in številne vinograde.

Ogled Brd smo tradicionalno sklenili s poznim kosilom. Tokrat v vasici Plešivo na kmečkem turizmu Toroš, kjer smo po večerji pod mentorstvom zgovornega lastnika v teoriji in praksi spoznavali briška vina. Vrnili smo se prek dela Italije do Nove Gorice, s čimer smo pot iz na novo odkritih Goriških brd do doma kar precej skrajšali.

Slika 5: Nekateri so si kar sami postregli v domačem okolju Briške hiše.

Slika 6: Medana, tik pred ogledom Gradnikove rojstne hiše.

Zapisala: Vesna Mikek
Foto: Miha Muck

DEVETI TRADICIONALNI PLANINSKI POHOD – KOŠENJAK 2012

Ivana Kotnik, Helena Kokalj

Tradicionalni pohod Društva geodetov severovzhodne Slovenije vsako leto izpeljemo na drugo koroško goro. Letos je bil na vrsti Košenjak (1522 m), mejna gora med Avstrijo in Slovenijo, skrajni odrastek Golice, gorovja severno od Drave. Skoraj v celoti ga poraščajo iglasti gozdovi. Z vrha, ki je zaradi obmejnega pasu počiščen rastja, se vidijo Pohorje, Paški Kozjak in Uršlja gora, pogled pa se v ozadju lahko sprehodi po Posavskem hribovju, na katerem izstopa Kum. Na jugozahodu se zvrstijo Raduha, vrhovi Savinjskih Alp, Peca, Košuta in Obir.

Slika1: Zbiranje pohodnikov

Slika2: Počitek v senci

Pohoda se vedno udeležijo tudi geodeti iz sosednjih društev. Razloge za to lahko iščemo v zanimanju za lepo koroško hribovje, splošnem nabiranju kondicije pri lazenju po planinskih poteh, vzdrževanju prijateljskih vezi med geodeti ali ... Odgovore lahko najdemo v zapisu naše prijateljice **Helene Kokalj** iz LGD, ki se naših pohodov skoraj redno udeležuje in svoje vtise rada zabeleži v sliki in besedi.

Takole je zapisala o pohodu na Košenjak:

»V soboto, 19. maja 2012, smo se povzpeli na Košenjak (1522 m) na Koroškem s severovzhodnimi geodeti in kot je že tradicija, se je tudi letos odzvalo kar precej celjskih in ljubljanskih kolegov.

Že takoj na startu – tokrat so nam organizatorji razdelili ščitnike za na glavo – nas je pričakala dobrodošlica – šilce 'rcnij' in sendvič. Sledila je skupinska fotka, ko smo se le počasi odpravili cilju naproti.

Že po dobre pol ure hoje nas je pri planinskem domu Košenjak razveselil 10-minutni počitek in 'ta najbolj' pridni gamsi so celo dobili 'dnar za pir' od svojih boljših polovic – če ga ne bi od njih, bi jim dale pa ostale, tako lepo so prosili ...

Pot se je zlagoma dvigovala po res prav pomladno prebujajočem se gozdu, sem in tja smo naleteli celo na sneg – skok do kolen vanj je bil nujen – še dons imam čist opraskana kolena, pa tedaj

nisem čutila, da bi bile spodaj skale ali da bi bil zmrznjen. In pričakovani cilj – s soncem obsijan, kakšen pogled naokrog – razprave, kaj vse vidimo, so bile burne in skoraj so padale stave najbolj zagnanih poznavalcev – kaj vidimo in kaj ne ... kdo je že imela prav???

Sledil je vpis v organizatorjevo knjigo prisotnih, pa krst pri kamnu vseh, ki so se nam na pohodu pridružili prvič. In bilo jih je kar nekaj, od najstarejših pa do najtežjih. Najbolj korajžni pa so se tega polotili povsem na svojevrsten način – kar v vlakcu – tako da je štrik na zadnji plati občutil le zadnji.

Slika3: Vpis v knjigo udeležencev

Slika4: Skupinska slika

Žig smo skoraj znucali, toliko smo štempljali, in v vse tisto navdušenje se vrine ekipa, ki ni zdržala in nas je za nekaj minut odgnala z vrha za svojo skupinsko fotko – in ne boste verjeli, kdo so lahko tako predrzni – edino policaji. Kako, smo se začudili, a ne štrajkate – raje tkole okrog afne guncate??? A so nam hitro vrnili, da naj uživamo in ga še naprej pijemo, ker nas popoldan nihče ne ustavi ... vsi bodo zgubljeno lutali po gori ...

Spustili smo se po krožni poti nazaj do planinskega doma, se vmes ustavili pri lovski koči Piramida, kjer je ena največjih znamenitosti tistega konca: Kurčev slap. Edina sem si ga upala privoščiti in narediti par požirkov brez skodelice, menda so mi potem še eni sledili, ko jih ni nihče videl, ha, ha. Med potjo smo imeli zadnji v koloni še manjše izobraževanje o gobah – naša Dolenjska Trafikanta sta nam pokazala mavrahe in tudi njihovo kačjo slino – mislim, da slednje nismo povsem osvojili in se priporočamo še za prihodnjič?!

Sledila je pogostitev: obara, ajdovi žganci in gobova juha ter za sladico štrudel – podnapisov nismo potrebovali, čeprav nas je kelnar prav prijazno povprašal, če nam je ta izraz poznan. Ko pa je pritekla k mizi kelnarica, smo si naročili – seveda domače vino, ki ga je priskrbel naš organizator – a lej ga, zlomka, kakšna smola – res nam takoj prinese buteljko nekega muškata, ki jo hitro stočimo in naročimo novo – ko opazimo, da pri ostalih mizah točijo iz litrskih steklenic – lej lej, zihr majo kej druzga, ne to, kar pijemo mi – smo se prav potiho spraševali in točili iz naše buteljke, šoferju smo seveda namenili le en kozarček, saj bi dobil več – a ima menda ful hude probleme z rondoji, ki pa jih je bilo do Koroške kar nekaj. Nazadnje se je vozil dve uri v rondoju sredi Ljubljane in se tolažil: 'Enkrat se more pa tud to končat?!' In ker se seveda ni, se mu je najbolj dopadel smerokaz za Maribor: 'Kaj, če bi šli kar tja?' je predlagal, čeprav se je vračal nazaj domov na Dolenjsko. In povem vam, prav zaskrbljeni smo ga opazovali, kako sproščeno ogovarja punce okoli sebe, namesto da bi se pripravljal na vrnitev ...

Sledila je še podelitev priznanj in nagrad za vse, ki so na pohodu že petič, ko prinesejo košaro, prekrito z lepo dekco – lej lej, tokrat je pa res nobl nagrada, smo si rekli. Že prej v gozdu je tekla debata o dekci, ki jo mora imeti vsak v avtu in ima svojevrstno ime – 'f... dekca, zdej jo bo pa en srečnež dobil! Malce je bilo čutiti zavist, a kaj čmo, se bo treba pa že bolj potruditi, da jo kdo od nas dobi prihodnjič, a ne ...

Organizator nas vse lepo pozdravi še 1x, predstavi vse jubilante, dvigne dekco in šokiran ugotovi, da je pod njo nekam malo nagrad – buteljk, kakršne so bile kje drugje kot na naši mizi, kjer se njegov pogled potem tudi ustavi – vsi smo se le spogledali, celo kelnarica je zardela, ko jih je slišala, boga reva, pa tko nam je ob prihodu hitela streči.

Vam povem, res neprijetna situacija, ki pa jo je potem komentar enega od nas vsaj malce ublažil – 'dolžni so nam še neki vina, ne pa, da nas zdej grdo gledajo, sej so ostali dobil litrce, mi pa le 0,75?!' ... ej, solze so tekle v potokih ... ja, take mamo ...

Da smo se malce potuhnili, smo odšli na teraso popit kavo, kjer nas je pogrelo toplo sonce – kar nas ni rondo in pa tiste buteljke – in se seveda med zadnjimi prav počasi odpravili proti parkirišču.

A ker, kot kaže, res nimamo nobenega doma, nismo še imeli zadosti, pa smo se odpravili še na ogled cerkvice, ki ima na Slovenskem največji poslikan strop. Tudi na zunaj je cerkev sv. Duha nekaj posebnega. Postavljena je sredi hriba v majhni luknji, da je od daleč niti ne vidiš, in je ogromna glede na to, da je v takih 'vukojebinah', bi se pri nas reklo ...

A ogled toplo priporočam – prijazna soseda sta nam jo razkazala, na koru smo punce še eno odpele (pa še tiste ene nismo znale v celoti, to smo prave pevke, a), se povzpeli na zvonik in zazvonili ter vse okoliške kmete ustavili pri poljskih delih. Ob ogledu fresk pa smo pri glavnem oltarju našli eno, ki je požela največ naše radovednosti – na njej smo lahko občudovali hudiča, ki vleče ženske v pekel – a veste, da je tudi hudič našega spola, z joškami in tem, kar pač imamo. Pri sosedu smo kukali čez okna – zraven stoji res stara hiška z lesenim gankom, a v kleti s pravo litoželezno banjo ...

Za konec pa še na kozarček mošta, za katerega pa bi mi Dolenjci rekli, da je kot voda – še za v čevelj ni dobra, kamoli za pitje???!!! Uh, me kar potrese, ko se spomnim nanj – to je mošt iz jabolk, ste uganili, a ne?! So imeli pa na steni pri vhodu moški koledar, na katerem je obtičal tud moj pogled, in zraven na obešalniku lovski klobuk, ki je nadaljnjih nekaj minut kraljeval na moji glavi. Jovita je bila fotografka odlične fotke oziroma kar dveh, sem bila takoj uspešna in ujela še lisico – kaj sva obe simpatični ... Žal se je dan že nagibal na večer in morali smo se posloviti, saj je bila pred nami že druga avantura, a o tem morda kdaj drugič.

Moram pa se spet zahvaliti našim organizatorjem, ki so nas že 9. povabili na koroški konec. Vseh pohodov do sedaj se žal nismo mogli udeležiti – a na naslednjega, jubilejnega 10., pa prav gotovo pridemo. Tako pot kot vse drugo je bilo brezhibno izpeljano, razen tistih buteljk seveda, kar pa je bil res nesporazum in se predsedniku še enkrat opravičujem v imenu svoje ekipe. Hvala tudi vsem za res nepozabno preživet dan! Se vidimo na Uršlji! HK«

Zapisali: Ivana Kotnik – DG SVS in Helena Kokalj – LGD

Fotografije: Jože Dajnko

DOLENJSKO GEODETSKO DRUŠTVO V BELI KRAJINI

Melita Rataj

Na dan žena smo imeli člani Dolenjskega geodetskega društva izobraževalni dan in zbor članov. Tokratna lokacija je bila v Beli krajini.

V zgodnjih popoldanskih urah nas je avtobus pripeljal pred metliški grad, kjer smo si ogledali Belokranjski muzej, odprt leta 1951. V njem skrbijo za premično kulturno dediščino Bele krajine in imajo tri stalne razstave, največjo v Metliki, manjši pa v Vinici in Semiču.

Za Belo krajino, ki je specifična v geografskem, etničnem in kulturološkem pogledu, je značilna pestra zgodovina. O tem govori film Podobe Bele krajine, ki je uvod v stalno razstavo na Metliškem gradu.

Najstarejša poselitev Bele krajine sega v mlajšo kameno dobo, s katero se v arheološki zbirki začenja ogled razstave. Predstavljeno je življenje v bronasti in železni dobi, pa pod Kelti in Rimljani in vse do pozne antike, ko je bilo v 5. stoletju na Kučarju pri Podzemlju pomembno versko in upravno središče.

V kulturnozgodovinski zbirki je prikazana zgodovina Bele krajine od približno leta 1200 naprej. V 14. stoletju sta bili ustanovljeni mesti Metlika in Črnomelj, ki sta doživljali posebno težke čase za časa Turkov v 15. in 16. stoletju.

Slika 1: Ogled filma o Beli krajini

Slika 2: Zbirka orožja

Večji del stalne razstave ponuja vpogled v življenje Belokranjcev v 19. in prvi polovici 20. stoletja. Takrat sta bila Metlika in Črnomelj izrazito obrtniški in trgovski mesti z močnim agrarnim poudarkom. Meščani so ustanovili vrsto kulturnih in gospodarskih društev, in marsikatero še vedno deluje. Etnološka zbirka prikazuje tipičnosti iz načina življenja belokranjskega kmečkega prebivalstva. Nekaj posebnega v njej je vinogradniška zbirka v grajski kleti. Ogled stalne razstave se konča z zbirko novejše zgodovine, ki seznanja z najpomembnejšimi dogodki v Beli krajini v prvi polovici 20. stoletja.

Slika 3: Belokranjska kmet in kmetica

Slika 4: Uvod v degustacijo

Sledil je obisk turistične kmetije Šuklje na Trnovcu, kje smo poskusili njihova vina in belokranjsko pogačo.

Sledilo naj bi predavanje Načrtovanje južnega dela 3. razvojne osi, vendar so predavatelji tik pred zdajci odpovedali sodelovanje. Na pomoč sta priskočila kolega Janez Košir s predavanjem Bonitiranje kmetijskih zemljišč in Alenka Šmajdek, ki nam je predstavila vrednotenje kmetijskih zemljišč.

Nadaljevali smo z zborom članov. Predsednica je podala poročilo o delu v preteklem letu. Strokovne ekskurzije nam ni uspelo izpeljati, a smo bili dejavni na drugih področjih. Izvršilni odbor se je redno sestajal, izročili smo priznanje svojcem pokojnega gospoda Puclja, ki je zaslužen

Slika 5: Predsednica Vilma pri delu

Slika 6: Tudi poveselimo se radi.

član društva, na Trdinovem vrhu smo se srečali s hrvaškimi kolegi, organizirali smo pohod na Lisco z bowlingom. Predsednica je podala tudi izčrpno poročilo o pripravah na Geodetski dan v Dolenjskih Toplicah.

Predstavila je tudi dejavnosti za letos, v ospredju je ekskurzija v Makedonijo in seveda Geodetski dan v oktobru.

Sledila so še druga poročila, pri katerih pa ni bilo nobenih posebnosti. Dan smo sklenili s prijetnim kramljanjem ob hrani.

Tekst: Melita Rataj, DGD
Foto: Mateja Janežič, DGD

9. VSESLOVENSKI GEODETSKI TURNIR V MALEM NOGOMETU IN ODBOJKI NA MIVKI

Lija Šušteršič

Leto je naokoli in tudi letos so bili geodeti, geodetska društva in geodetska podjetja iz vse Slovenije povabljeni na Turnir v malem nogometu in odbojki na mivki, ki je bil organiziran v soboto, 12. maja 2012. Tekmovanje je potekalo v Športnem parku Bevke, na asfaltni in travnati površini za nogomet. Igralo se je po sistemu vratar in pet soigralcev, in sicer vsaka ekipa z vsako ekipo. Odbojka na mivki za mešane trojice je potekala po enakem sistemu.

Tekme so bile na obeh igriščih hkrati, zato ni bilo nepotrebnega čakanja. Na sojenje dveh izvrstnih sodnikov ni bilo pripomb. V športnem duhu je tekmovalo pet prijavljenih ekip v nogometu in štiri ekipe v odbojki na mivki.

Prvenstvo se je pričelo ob 10. uri z žrebom ekip, se nadaljevalo s tekmami med posameznimi ekipami in končalo še v sončnem vremenu. Tako nogometni kot odbojkarski del turnirja sta pokazala izvrstno formo vseh tekmovalcev. Zelo lepo jih je bilo gledali in navijati za zmagovalce, saj so bili nekateri udarci žog prav profesionalni.

Presenečenje letošnjega prvenstva pa je bil sam prostor, ki ga je zaljšal čisto nov kozolec, pod katerim nam je športni klub Bevke pripravil mize in klopi, da so si tekmovalke in tekmovalci med odmori lahko spočili.

LGD je najprej pripravil aperitiv z malico za vse udeležence, Bar Bevke pa nam je ponudil vodo in točeno pivo.

REZULTATI TEKMOVANJA V MALEM NOGOMETU

Mesto skupno	Mesto društva Mesto podjetja	Tekmovalne ekipe	LUZ	LGD	LGB	GEOGRAD	CGD	Gol razlike	Zmage	Neodl.	Porazi	Točke
2.	2.	LUZ		3 : 2	0 : 2	5 : 1	5 : 3	13 : 8	3	0	1	9
3.	1.	LGD	2 : 3		2 : 4	2 : 0	3 : 1	9 : 8	2	0	2	6
1.	1.	LGB	2 : 0	4 : 2		1 : 1	1 : 0	8 : 3	3	1	0	10
5.	3.	GEOGRAD	1 : 5	0 : 2	1 : 1		2 : 6	4 : 14	0	1	3	1
4.	2.	CGD	3 : 5	1 : 3	0 : 1	6 : 2		10 : 11	1	0	3	3

Med vsemi ekipami v nogometu, ki so se zbrale in preizkusile svoje športne sposobnosti, so bili zmagovalci **LGB, d. o. o.**, drugi so bili **LUZ, d. o. o.**, tretje mesto pa je zasedlo društvo **LGD**.

Med geodetskimi društvi je zmagalo **Ljubljansko geodetsko društvo**, izmed podjetij pa je bil najuspešnejši **LGB, d. o. o.**.

REZULTATI TEKMOVANJA V ODBOJKI NA MIVKI

Mesto skupno	Tekmovalne ekipe	CGD	LGB-1	LGB-2	LGD	Razlike v nizih	Zmage	Porazi	Točke
1.	CGD		2 : 0	2 : 0	2 : 0	6 : 0	3	0	12
2.	LGB-1	0 : 2		2 : 0	2 : 1	4 : 3	2	1	8
3.	LGB-2	0 : 2	0 : 2		2 : 0	2 : 4	1	2	4
4.	LGD	0 : 2	1 : 2	0 : 2		1 : 6	0	3	2

Med ekipami v odbojki na mivki, ki so se zbrale in preizkusile svoje športne sposobnosti, so zmagali tekmovalci **Celjskega geodetskega društva**, drugi so bili tekmovalci **LGB d. o. o. – prva ekipa**, tretje mesto je zasedel **LGB, d. o. o. – druga ekipa**, četrto mesto pa ekipa **Ljubljanskega geodetskega društva**, ki jo je vodil motiv »**važno je sodelovati …**«.

V tekmovalno prijetnem ozračju smo pričakali razglasitev rezultatov. Vsem petim uvrščenim ekipam v nogometu in štirim ekipam v odbojki na mivki so pokrovitelji turnirja LGD v nogometu in mivki podelili spominske pokale. Ti so bili nekaj posebnega, saj so bili varjeni ročno in pritrjeni na lesene podstavke. Oblikoval in izdelal jih je umetnostni varilec Jože Lisac iz Kočevja. Pokale so prejele vse ekipe.

Po tekmovanju in razglasitvi najboljših je prišel na vrsto (tudi) družabni del srečanja. Ob dobri postrežbi z odojkom, piščancem in obilico zelenjave ter samopostrežne pijače smo se zabavali ob primerni glasbi. Na nebu so se zbirali oblaki, ki pa jih ob prijetnem klepetu nismo niti opazili. Kar naenkrat se je močno ulilo in doživeli smo strašansko nevihto, tako močno, da smo bili v trenutku zaliti. Z miz je začelo metati predmete in ostanke hrane. Tudi rezultati, spravljeni v usnjeni mapi, ki pa na žalost ni bila zapeta z zadrgo, so z vetrom in mapo odjadrali daleč od kozolca na bližnje njive in v jarke. Take nevihte še nismo doživeli. Čeprav smo bili pod kozolcem, smo bili čisto premočeni, kot bi nas nekdo zalil s škafi vode. Po 15-minutni ujmi se je nevihta toliko umirila, da smo se lahko odpravili pobirat predmete in seveda liste z rezultati. Sušili smo se še ves naslednji dan.

Nekaterih pa vreme ni prestrašilo in so nadaljevali prijetno druženje na soncu, ki je spet zasijalo.

Z željo, da bi tudi prihodnje leto uspel jubilejni 10. turnir s še večjim številom ekip, smo se prijateljsko razšli.

Za uspešno izvedbo in organizacijo turnirja moramo posebej pohvaliti predsednico Ljubljanskega geodetskega društva Simono Čeh, ki je vsem tekmovalcem čestitala in jim tudi izročila pokale. Pohvaliti pa je treba tudi nogometnega sodnika Matjaža in njegovega kolega Miloša, ki sta sodila po veljavnih predpisih. Pozabiti ne smemo niti naše članice Irene Cerar, ki zaradi poškodbe ni mogla igrati, je pa zato korektno sodila odbojkarske tekme. Nazadnje pa je nujno omeniti neutrudna organizatorja Ferida in Miloša, saj bi brez njiju turnir težko izvedli brez vsakršnih zapletov.

Zapisala: Lija Šušteršič

18. TRADICIONALNO SREČANJE NA KRIMU

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!
(HITREJE, VIŠJE, MOČNEJE! – OLIMPIJSKI MOTO)
HENRI MARTIN DIDON

Dne 2. junija 2012, prvo soboto v mesecu, se je zgodilo: 18. srečanje geodetov na Krimu. Prizorišče dogodka, ki ga Ljubljansko geodetsko društvo redno organizira že od leta 1994, je tesno povezano z zgodovino in razvojem geodezije na Slovenskem. Krim, vogelni kamen zemljiškega katastra kranjske dežele, se je znašel v dobi silovitega razmaha globalnih navigacijskih satelitskih sistemov in s tem povezane tehnologije. Merska oprema na polju geodezije je sledila in Krim je čez noč kljub svojim 1107 metrom nadmorske višine postal prenizek: z višino nekaj 10.000 kilometrov nad zemeljsko oblo, na kateri krožijo umetni navigacijski sateliti, se ne more kosati. Olimpijski moto »Hitreje, višje, močneje!«, ki krepi vertikalno os poklicnih, gospodarskih in družbeno-tržnih življenjskih odnosov, je tudi nas geodete, uporabnike GPS-opreme, popeljal med zvezde. Babilonski stolp je torej zgrajen, sedaj je čas, da se učimo in trudimo govoriti še isti jezik. Krim, katerega ime izhaja iz staročeščine in pomeni »kadeči se vrh«, je mogočno znamenje, da ne smemo pozabiti na horizontalno os neformalnih zasebnih medčloveških odnosov. Krim – naravni spomenik in mejnik časa – smelo sporoča, da je temeljno medsebojno spoštovanje in zavedanje omejitev materialne stvarnosti najboljše izhodišče, ko si posameznik prizadeva vzpostaviti trajen in delujoč horizontalni koordinatni sistem medosebnih odnosov iz sfere poklicnega in zasebnega življenja. Tradicionalno srečanje geodetov na Krimu je odraz prav tega temeljnega zavedanja.

Če imava jabolki in si ju izmenjava, imava še vedno vsak po eno jabolko.

Če pa si izmenjava ideji, imava vsak po dve.

George Bernard Shaw

18. tradicionalno srečanje geodetov na Krimu je predstavljeno v nadaljevanju v obliki bogate fotoreportaže s kratkimi opisi.

FOTOREPORTAŽA TEKMOVALNEGA DELA

Slika 1: Pod Krimom se je zbralo jedro, cvet in ponos geodetskega krimskega kolesarstva ...

Slika 2: ... ter gorskega teka!

Slika 3: Tekmovalce je gnala velika želja po doseganju lastnih mej v fizični in psihični vzdržljivosti, brez oklevanja so se podali v boj z ekstremnimi podvigi, premagovali so težke okoliščine, pretrpeli velike stiske, si neustrašno zrli iz oči v oči z nadčloveškimi napori in tako premikali meje zgodovine krimskega srečanja geodetov!

Slika 4: Krim je bil tudi priča jeklenih pohodnikov iz vrst pionirske ...

Slika 5: ... in mlajše mladinske generacije!

Slika 6: Na vrhu je vsakogar čakala zaslužena nagrada!

Slika 7: Zmagovalca v absolutni kategoriji sta bila neizmerno zadovoljna s končnim rezultatom in pokalom!

Slika 8: Po podelitvi pokalov in kolajn so na vrsto prišli še mediji: portret zmagovalcev za BBC in CNN!

REZULTATI »KRIM 2012«

Rezultati so razvrščeni po disciplinah in starostnih kategorijah:

1. KOLESARJI

MESTO	Startna številka	Ime in priimek	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1	117	TONE KOGOVŠEK	1957	KRIM	30,30
2	104	IGOR SKRINJAR	1960	GEOSTYLE	37,57
3	118	MIŠO KRANJC	1957	DČ	38,23

2. KOLESARJI

MESTO	Startna številka	Ime in priimek	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1	106	SILVO GRILJ	1965	DČ	34,03
2	107	BOŠTJAN SAVŠEK	1967	MOP	45,50

3. KOLESARJI

MESTO	Startna številka	Ime in priimek	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1	109	TONI LEVIČNIK	1972	PLINOVODI	35,40
2	102	BOŠTJAN KOŽUH	1977	DČ	37,28
3	101	VITO KRIŽMAN	1977	LUZ	43,18

4. KOLESARJI

MESTO	Startna številka	Ime in priimek	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1	114	SIMON GAJŠEK	1982	LGB	34,07

5. KOLESARJI

MESTO	Startna številka	Ime in priimek	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1	117	MATJAŽ KRIŽMAN	1999	DČ	33,33
2	108	LUKA GRILJ	1996	DČ	41,40
3	116	TIMI IVAKIČ	1998	DČ	48,51

1. KOLESARKE

MESTO	Startna številka	Ime in priimek	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1	119	BOŽENA LIPEJ	1957	LGD	34,08
2	120	FANI KRAJNC	1955	UP	43,41
3	125	SARA ZUPAN	1987	LGB	48,30

TEKAČI

MESTO	Startna številka	Priimek in ime	Letnica rojstva	Podjetje	Čas [min, sek]
1		BRANKO ROJC	1941	UP	49,00
2		MIHA KNIFIC	1984		49,00

** Branko Rojc je zasedel prvo mesto po soglasni odločitvi žirije, da zaradi enakega časa višjo uvrstitev prejme starejši udeleženec.*

Posebne nagrade so prejeli:

NAJ KOLESAR (absolutno)	**TONE KOGOVŠEK (30,30)**
NAJ KOLESAR (mlajša skupina)	**SIMON GAJŠEK (34,07)**
NAJ KOLESARKA (absolutno)	**BOŽENA LIPEJ (34,08)**
NAJ TEKAČ (po odločitvi organizatorja)	**BRANKO ROJC (49,00)**
NAJ ORGANIZATOR	**LGD**

Vsi navedeni so dobili kolajne v obliki polža, dobitniki posebnih nagrad pa so prejeli še pokale v obliki umetelno izdelanih figur koles za naj kolesarje oziroma v obliki figure tekača za naj tekača. Pokale je izdelal priznani umetnostni varilec Jože Lisac iz Kočevja.

FOTOREPORTAŽA – DRUŽABNI DEL

Slika 9: Tekmovalnemu delu je sledil vsesplošen žur z razlogom!

Slika 10: Hrana se je pripravljala v ta velikih loncih in delila s ta veliko žlico!

Slika 11: Pojavljale so se želje, da bi udeleženci tudi zaplesali, vendar podlaga ni bila pripravljena. Mogoče naslednje leto ...

Slika 12: Odziv udeleženca na vprašanje, kaj meni o dogodku »Krim 2012«, pa pove več kot tisoč besed!

Slika 13: Skratka, srečanje na Krimu je bilo pot do nasmeha, zadovoljstva, miru, poguma, upanja in svobode!

SE VIDIMO PRIHODNJE LETO!

Zapisal: Peter Golob
Ljubljansko geodetsko društvo
peter.golob@luz.si

Foto: Igor Cergolj
Ljubljansko geodetsko društvo
igor.cergolj@gov.si

KAKO JE NASTAJALA DANAŠNJA DRUŽBA »VINSKA KLET GORIŠKA BRDA«

Marijan Jelenc

V letu 1955 je takratno politično vodstvo Socialistične Republike Slovenije v sodelovanju z Okrajnim ljudskim odborom Nova Gorica na območju Goriških brd izvajalo »razdeljevanje zemljišča agrarnim interesentom« (nekdanjim kolonom). Za to nalogo je bil, poleg političnih dejavnikov okraja, zadolžen Kmetijski institut SRS, katerega sestavni del so bili tudi geodeti pod vodstvom direktorja inženirja Žiliha, ki je tudi bil politično ustrezna osebnost. Kmetijski institut je operativno izvedbo naloge poveril Geodetskemu zavodu SRS, ki je imel dovolj strokovnjakov in je lahko zagotavljal ustrezno logistično podporo.

Slika 1: Skupina geodetov Geodetskega zavoda Ljubljana ter sodelujoče osebje Okrajnega ljudskega odbora Nova Gorica pred gradom v Vipolžah

Slika 2: Delo pri ugotavljanju posestnih meja je potekalo pozimi – trojka geodetov se orientira na terenu pod vasjo Šmartno.

Slika 3: Koncentracija pred odločitvijo o dejanskem položaju na terenu

Z »razdeljevanjem zemljišča« je bila namreč tesno povezana geodetska stroka, saj brez katastrskih načrtov dela ni bilo mogoče izvesti. Kljub popularni akciji »razdeljevanje zemljišča agrarnim interesentom« je bil glavni namen takratne politike zagotoviti najboljša zemljišča za delovanje »državnih posestev«, manjše in manj kakovostne površine pa so bile namenjene nekdanjim kolonom.

Geodetski zavod SRS je poslal na teren številčno ekipo starejših in mlajših geodetov ter kadre in opremo za ustrezne spremljajoče dejavnosti (vozila za prevoz ekip po terenu, voznike, nekaj administracije). Geodetsko službo je vodil inž. Žilih.

V skladu s tedanjimi razmerami je bila akcija »razdeljevanje zemljišča« vodena izključno s političnimi kadri, na čelu katerih je bil »komisar«. Brez njega se ni zgodilo nič, geodeti so bili le servis.

Geodeti smo spremljali komisijo in ji zagotavljali ustrezno strokovno pomoč s tem, da smo na katastrskih načrtih vrisovali nove meje prihodnjih državnih posestev in agrarnih interesentov. Akcija je potekala spomladi leta 1955, ponekod je ležal na zemljišču še sneg. Pozneje, leta 1957, se je v Brdih izvajala nova izmera, na podlagi katere so bile trajno začrtane posestne meje in zatem tudi nastavljena nova zemljiška knjiga.

Takrat je bilo ustanovljeno Kmetijsko posestvo na Dobrovem, ki je nastalo po likvidaciji kmetijskih delovnih zadrug in pričelo delovati z »razdeljevanjem zemljišča« ter s prevzemom osnovnih sredstev likvidiranih zadrug.

Kmalu se je pokazala potreba po organizirani pridelavi briškega grozdja, za kar so bile domače in grajske kleti neustrezne. Zato je Zadružno vinarstvo Brda začelo graditi novo, sodobno klet z zmogljivostjo 4.400.000 litrov, ki je že leta 1947 prevzela prvi pridelek. Leta 1963 so se

Slika 4: Geodete so na terenu »nadzirali« politični odposlanci – komisarji v značilnih usnjenih plaščih.

državno posestvo in kmetijske zadruge združile v Kmetijsko zadrugo Goriška brda s sedežem na Dobrovem – današnjo Vinsko klet Goriška brda.

Marijan Jelenc, upokojenec
Omejčeva 5, 1210 Ljubljana
e-pošta: jelenma5@volja.net

DOLENJSKO GEODETSKO DRUŠTVO

41. GEODETSKI DAN – DOLENJSKE TOPLICE 19. IN 20. OKTOBER 2012 STROKOVNA TEMA: GEODEZIJA PRI UPRAVLJANJU Z VODAMI

DRUGA NAJAVA GEODETSKEGA DNE

Tradicionalna geodetska strokovna prireditev Geodetski dan bo tudi v letu 2012 posvečena aktualni temi – vodnim zemljiščem, upravljanju voda ter njihovemu pozitivnemu in negativnemu delovanju. Na strokovnem srečanju želimo izpostaviti vlogo geodetov, geodetskih podatkov in postopkov pri upravljanju voda.

Večina geodetov katastralcev se pri delu srečuje s problematiko evidentiranja objektov na vodotokih in upravljanja voda, ko na primer urejajo mejo proti vodotoku ali izdelujejo geodetski načrt, ki zajema tudi vodotok. Velikokrat geodeti tudi ugotovijo neusklajenost evidenc o vodotokih z dejanskim stanjem na terenu. Predvsem pa prostorske podatke, povezane z vodami, potrebujejo in uporabljajo strokovnjaki, ki se ukvarjajo s področjem vodarstva, in prostorski načrtovalci.

Zanimajo nas njihova mnenja in predlogi, kako bi v prihodnosti sodelovanje čim bolj uskladili in izboljšali. Ni dovolj, da geodeti delamo strokovno korektno, temveč moramo skupaj z vodarji in drugimi strokovnjaki prepoznati prave naloge, jih prednostno razvrstiti in pri njihovem izvajanju sodelovati. Poleg tega geodetska stroka s sodobnimi tehnologijami daljinskega zaznavanja, kot so aerosnemanje, lasersko skeniranje (lidar) in satelitski snemalni sistemi, zagotavlja orodja in metode za hitro in učinkovito zajemanje podatkov o vodah v različnih, tudi izjemnih situacijah. Ne nazadnje pa je za določitev položaja podatkov v prostoru pomemben geodetski prostorski referenčni sistem, v zvezi z vodami še posebej njegova višinska sestavina.

Na poziv za prijavo prispevkov iz zgoraj omenjenih vsebin je prispelo veliko kakovostnih in raznolikih predlogov, ki jih je programski odbor obravnaval in na tej podlagi pripravil okvirni program dogodka. Predvidoma bodo izvedene štiri vsebinske sekcije:

- vabljeni uvodni referati;
- geodetske nepremičninske evidence pri upravljanju voda;

- povezanost vodarskih in geodetskih podatkovnih baz;
- sodobne geodetske tehnologije za zajem prostorskih podatkov o vodah in pomen višin.

Izvedli bomo tudi okroglo mizo z delovnim naslovom »Ali evidence res kažejo, kje/kam teče voda?«. Povabili bomo ustrezne sogovornike in pristojna ministra, poudarek bo na tematiki dejanske rabe in problematiki določitve mej vodnih zemljišč.

Seveda bomo zagotovili tudi čas za druženje in večerjo. Program dogajanja in podrobnosti glede prijave sledijo v naslednji številki Geodetskega vestnika. Povzetki referatov in pisni prispevki, ki bodo sprejeti po opravljeni recenziji, bodo objavljeni v 4. letošnji številki Geodetskega vestnika.

Vljudno vabljeni!

V imenu programskega odbora:

predsednica programskega odbora

dr. Mojca Kosmatin Fras

predsednik Zveze geodetov Slovenije

mag. Jurij Režek